

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 36—
pol leta 18—
četrt leta 9—
na mesec 3—

za Nemčijo:

celo leto naprej K 40—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 48—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravitelstvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Inserat vsak dan zvečer izvenredno dobi in pravnike.

Inserat se računa po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercih do dogovora.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazni. Na samo pisarne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 32— | četrt leta 8—
pol leta 16— | na mesec 2-70

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34

Še dva dni.

Še dva dni ima vlada časa. V četrtek poteče dosedanj proračunski provizorij in v petek mora biti že novi proračunski zakon sankcioniran, sicer nastopi v državnem gospodarstvu nezakonito stanje: vlada je kot upravitelj državnih financ takorekoč brez prokure.

Kdor je čital nedeljske dunajske liste in kdor se podlega vplivu skozi in skozi lažnjive nemške žurnalistike, je morda menil, da so lepi naslovi »das Budgetprovisorium gesichert«, sklicevanje na Poljake itd., utemeljeni. Bilo je vse skupaj le prazno besedičenje. Pokazalo se je, da se večina za vladino predlogo sploh ne da dobiti.

Vlada in njene stranke sedaj uvažujejo o novem načrtu, kako bi se mogle izogniti popolni katastrofi. Kakor znano, obstoja predloga o proračunskem provizoriju iz treh glavnih točk. Te so: 1. pooblastilo za pobiranje davkov in razpolaganje z državnimi sredstvi za redne izdatke; 2. odobritev prispevka k tkz. skupnim stroškom (stroški zunanjega ministrstva in redni stroški c. in kr. armade) iz 3. odobritev nadaljnjih 6 milijard vojnega kredita. Ker so nemški socialni demokrati sklenili glasovati za 1. točko, je za to točko večina zagotovljena. Ravno tako je pa zagotovljena opozicijska večina proti točki 2. in 3. Sedaj argumentirajo v vladnem tabornu tako-le: Terminirana je, to je do 28. t. m., mora biti odobrena le 1. točka, za 2. in 3. je pozneje tudi še čas. Ako torej vlada svojo predlogo spremeni in jo »zrednostavi« tako, da za enkrat izloči 2. in 3. točko ter se zadovolji le s pooblastilom za pobiranje davkov in plačevanje rednih izdatkov, je kriza za trenutek zopet premagana. Odobritev 2. in 3. točke naj zahteva vlada pozneje v posebnem zakonu. Tako žonglirajo gospodje na Dunaju in zdi se, da bodo končno prav srečni, ako jih burja ne odnese, temveč pusti vsaj kot invalide še nekaj tednov živeti.

Značilno za neozdravljivo slepoto, s katero so udarjeni nemški politični in vladni krogi, je, da dunajsko časopisje tudi še včeraj razmišlja, ali ne bodo Jugoslovani morda vendarle glasovali — za vojne kredite, češ, da je vojna pri njih popularna, ker je naperjena sedaj skoraj edino-le še proti Italiji. Vsaka beseda polemike, protesta, dokazovanja je tu seveda odveč.

Predloga o proračunskem provizoriju pride danes v zbornici v razpravo brez poročila. Proračunski odsek se je sinoči razšel, ne da bi bil sklepal. Zgodilo se je to očividno po želji vlade, ki se je bala poraza že v odseku in katere pristajši so zato pravočasno iz seje izginili, tako, da je postal odsek nesklepčen. V razpravi se je med drugim oglašal poslanec Verstovšek, ki je ostro bilčal korupcijski sistem, kateremu podlega v vedno večji meri nemški politiki. Naravnost klasičen primer je imenovanje nemškonskacionarnih poslancev Doberniga, Kraftha in barona Pantza za upravne svetnike južne železnice. Južna železnica je v najožji zvezi z vlado in podlega indirektno kontroli državnega zbora. S tem da so imenovani poslanci postali njeni upravni svetniki, ni so le spravili južne železnice popolnoma v roke nemško-nacionalnega bojnega šovinizma, zavarovali so jo deloma tudi pred kontrolo parlamenta, ker je seveda jasno, da so sedaj sami, ki so na njej materialno zainteresirani, in ž njimi vred njihove parlamentarne organizacije, s katerih dovoljenjem so vstopili v upravni svet, in moralno obvezani vršiti svoj parlamentarni mandat v tem oziru ne kot zastopniki ljudstva, temveč kot zagovorniki velekapitalističnega podjetja. Poslanec Verstovšek je zato včeraj predlagal v odseku resolucijo, ki uveljavlja tudi za Avstrijo načelo »inkompatibilnosti«, t. j. nezdružljivosti poslanskega mandata s funkcijo plačanih članov, upravnih svetnikov itd., kapitalističnih, z vlado v kupčijem razmerju stoečih podjetij. Rezolucija pride v plenumu na glasovanje

ter bo pomenila, ako bo sprejeta, najostrejšo obsodbo gospodov Doberniga in tovarišev. Poleg dr. Verstovškega je govoril včeraj v proračunskem odseku tudi še poslanec dr. Laginja, ki je utemeljeval, zakaj Jugoslovani ne morejo glasovati za proračunski provizorij. Danes ob 11. dopoldne se je pričela plenarna seja poslanske zbornice pod vtisom včerajšnjega Hertlingovega govora, ki pomenja novo razočaranje za vse prijatelje pravega in pravičnega miru.

Dunaj, 25. februarja. V političnih krogih se pripoveduje, da je ministrski predsednik že dobil pooblastilo cesarja, da izloči iz predloge o proračunskem provizoriju drugo in tretjo točko.

Položaj na Češkem.

H. V Pragi, 23. februarja.

Kdor bi danes hotel označiti politično razpoloženje na Češkem s kratko besedo, bi dejal: »Češka je mirna.« V naši javnosti je zavladala nekaka politična ravnodušnost. Duh je že zaposlen in ne čaka presenečenja ne od znotraj in ne od zunaj, zlasti ne z Dunaja. Narod se je dokopal do nekeke resignirane potrpežljivosti. Vidimo cili, katerega moramo doseči, pripravljamo se in delamo, da ga dosežemo in gremo mirno preko vseh zaprek, pri tem se pa zavemo, da bo naša pot še silno težavna. Radi tega je naša javnost sprejela vest o miru, ki so ga sklenili ekscelence in grofje za lastno samoodločbo prav skeptično. In že drugi dan sem slišal iz ust, ki tožijo, da že tri tedne ni v Pragi nobene moke, da je kruha silno malo in da je skrajno slab, da moramo jesti oves, iz istih ust torej sem slišal resigniran dvopit: »To ni mir, to je mirolin, to je nemški friedolin.« Vladi se zdi to razpoloženje naroda silno sumljivo. In isti dan, ko so praška uradna poslopja izvešala zastave na proslavo miru, je imela cela praška garnizija »bereitschaft«. Pravijo, da je pričeljujoči general z vso gotovostjo pričakoval upora.

Oči vseh se sedaj obračajo v Krakov, k Poljakom, odkoder prihajajo k nam čudne vesti. Poljaki, ki so nam bili dosedaj vedno nezanesljivi zavezniki v svojem doslednem oportunizmu, iščejo sedaj prevarjeni in ogorčeni vezi s Čehi in Jugoslovani. Naša javnost je v tem oziru skeptična in naši politiki pravijo, da moramo kaj dobro razločevati polski narod, poljsko šlahto in poljsko politiko. Vsako zbližanje s Poljaki oiačuje v ostalem naše odnose napram Jugoslovanom in češko-jugoslovanska zveza se smatra danes med narodom tako potrebno, kakor enotni nastop naše delegacije. Spoznanje, da sta se trajno zbližala dva tipična demokratska naroda, nas krepi vse.

Nova stranka češke državnopravne demokracije se pridno organizira in trumoma se zbira pod njeno zastavo veliki deli naroda. Tudi sloji, o katerih se je dosedaj dvomilo, da bi se interesirali za organiziranje politično življenje. Pred vojno je bilo na Češkem komaj 30% naroda organiziranega v strankah. Vojna je razmere spremenila tako, da bo ostalo izven strank, torej neorganiziranih čeških ljudi, komaj 20%. Zanimanje za novo stranko je zavladalo tudi v takih krogih, kateri so spadali preje v popolnoma druge sfere. Ne le v mestih, tudi na deželi v vseh se jasni in prilagajajo se k novi politični organizaciji zlasti tudi mnogi pripadniki klerikalne stranke, med njimi tudi župniki in drugi duhovniki. Interesantno in značilno je, da se je pokazalo, da ima v narodu največ polja čisto politična stranka brez enostranskega razrednega ali stanovskega programa.

Ustanovitev nove češke socialistične stranke, v katero naj bi se združili dosedanj socialnodemokratski in narodnosocialna stranka, je po nedavni konferenci deželnih zaupnikov socialnodemokratske stranke, kakor vse ka-

že, padla v vodo. Socialnodemokratska opozicija je sprevidela, da je pre-slaba, na konferenci je imela med 86 glasovi le 11 glasov, na drugi strani pa je tudi oficijalna smer, takozvani Smeralov sistem, sprevidela, da se mora ukloniti razpoloženju mas, ki so danes zavzete za narodno misel in proti oportunistom. Smeral je zmogel le radi tega, ker ima v rokah vso materialno moč in vodstvo stranke in ker je bil velik del zaupnikov, kakor se to tudi drugod dogaja, od centrale odvisnih ljudi konzumarjev, uslužbencev, strokovnih

organizacij itd. Tako je prišlo končno do kompromisa, vsled katerega je ostal voditelj opozicije poslanec Haberman, predsednik socialnodemokratskega poslanskega kluba v državnem zboru in tudi socialistično časopisje je ustavilo svoj medsebojni boj. Plzenska »Nova Doba« piše mnogo mirnejše, »Pravo Lidu« pa opušča svoj surovi ton proti »buržoaziji«. Narodni socialisti bodo prihodnji mesec imeli velik shod, na katerem se bodo konstituirali kot češka socialistična stranka — brez socialnih demokratov.

Grof Hertling o položaju.

Popolna kapitulacija boljševiške vlade.

Berolin, 25. februarja.

(Kor. ur.) Napetost, s katero se je pričakoval že pred dolgo naznanjeni govor dr. kancelarja grofa Hertlinga v nemškem državnem zboru je prinesel s seboj, da je ljudstvo v velikanskih trumah prišlo poslušat ta govor. Tribune nemške državnozbornice dvorane so bile prenapolnjene. V diplomatski leži so bili navzoči v Berlinu se mučiči diplomati, med njimi tudi avstro-ogriški veleposlaniški svetnik grof Larisch. Podpredsednik Paasche je otvoril sejo ter govoril poslušalce preminulemu velikemu vojvodi Mecklenburg-Strelitz. Nato je pričelo prvo branje državnega proračuna.

Kot prvi govornik je nastopil drž. kancelar grof Hertling, ki je izjavil:

GOVOR DRŽAVNEGA KANCLERJA.

Gospoda moja! Državni zbor ima vso pravico, dobiti pojasnila o zunanje-političnem položaju in o stališču, katero zavzema državno vodstvo. Uklanjam se tej dolžnosti, četudi na drugi strani nekoliko dvomim o koristi in o uspehu dogovorov, ki so jih imeli doslej ministri in državniški bojotniki se držav pred široko javnostjo. Liberal član angleške poslanske zbornice M. Walter Runciman je pred kratkim izrazil mnenje, da bi prišli miru mnogo bližje, če bi se hoteli namesto teh govorov in odgovorov poklicati in odgovorni zastopniki bojujočih se držav

v ožjem krogu

sestati na razgovor. Temu morem samo pritrčiti. To bi bila pot, da odstranimo nešteta, namenoma in brez namena nastala nesporazumjenja in da prisilimo svoje nasprotnike, da sprejmejo naše besede tako, kakor so mišljene in tudi oni sami nokažejo harvo. Jaz vsaj ne naidem, da bi sovražno inozemstvo objektivno in brez predsodka sodilo moje besede, ki sem jih govoril ob dveh prilikah na tem mestu. (Pritrjevanje.) Razgovor v ozkem krogu pa je poleg tega imel za posledico sporazum glede številnih posamičnih vprašanj, ki prihajajo v poštev pri poravnavi in ki bi mogla v svoji izvedbi to poravnavo v resnici doseči.

Pri tem mišlim prav posebno na našo stališče napram Belgiji.

Opetovano se je s tega mesta reklo, da ne mislimo na to, da bi obdržali Belgijo, ali na to, da bi pretvorili belgijsko državo v del Nemčije, da na se hočemo, kakor smo to tudi izvajali v notni panežu dne 1. avgusta 1917, zavarovati pred nevarnostjo, da bi se dežela, s katero hočemo mo vojni zopet živeti v miru in prijateljstvu, napravila za orodje sovražnih intrig. V takem krogu naj bi se razpravljalo o sredstvu, da dosežemo ta cili in ž njim svetovni mir. Če bi torej nasprotna stranka stavila tak predlog, recimo da bi to storila vlada v Havru, bi tega predloga gotovo ne odklonili, dasiravno bi bil tak razgovor samo ob sebi umevno za enkrat le neobvezen. Zaenkrat se pa nikakor ne zdi, da bi predlog angleškega parlamentarca mogel dobiti konkretno obliko in zato se moram držati dosedanje metode razgovaranja preko Kanala in preko oceana.

Pri tem pa moram priznati, da tvorim

sporočilo predsednika Wilsona z dne 11. februarja morda majhen korak za medsebojno zbližanje. Ne oziram se na predlogo uvodna izvajanja,

marveč se obračam takoj do 4 glavnih točk, ki se morajo po naziranju gosp. Wilsona pri medsebojnem razgovoru postaviti na dnevni red.

Prvo načelo pravi, da mora biti tak del končnega sporazuma v bistvu zgrajen na pravičnosti v vsakem posameznem slučaju

in na takem sporazumu, o katerem je najbolj verjetno, da bo povzročil mir, ki bo trajen. Kdo bi temu ugovarjal? (Pritrjevanje.) Besede, ki jih je pred poltruhim tisočletjem izrekel veliki cerkveni oče Avguštín: »Justitia fundamentum regnorum« veljafo tudi še danes. In gotovo je, da more biti le tak mir trajen, ki je zgrajen v vseh svojih delih na temeljih pravičnosti.

Drugi stavek zahteva, da naj se narodi in provincije ne porivajo iz suverenitete v suvereniteto,

kakor da bi šlo le za predmete ali za kamne v kaki igri, četudi v veliki igri ravnotežja sil, ki je sedaj za vse čase diskreditirana. Tudi temu stavku lahko brezpogojno pritrdimo. Da, mi se celo čudimo, da se je zdelo predsedniku Zedinjenih držav potrebno ta stavek iznova naglasiti. Ta stavek namreč obsega polemiko proti davno minulim razmeram in naziranjem, proti kabinetni politiki in proti kabinetnim vojam, prot premešavanju državnih pokrajin in knežjeve privatnega imetja, kar vse pada v čas daleč za nami ležeče preteklosti. Nočem biti nevluden, toda če se spominjamo prejšnjih Wilsonovih izjav, bi lahko mislili, da obstoja v Nemčiji

nasprotstvo med avtokratično vlado in brezpravno ljudsko maso.

In vendar pozna predsednik Zedinjenih držav — kakor vsaj dokazuje nemška izdaja njegove knjige »O državi« — nemško državno literaturo in torej vé, da so pri nas knezi in vlade najvišji členi, ki imajo v rokah zadnjo odločitev, toda tako, da morejo tudi oni, četudi kot najvišji organi pripadajoči celoti, vzeti za smer pri svojih odločitvah samo blagor celote. Morda bi bilo dobro in koristno, povedati to Wilsonovim sodeželanom. Če pravi končno ob koncu drugega stavka, da je »igra ravnotežja sil« za vselej diskreditirana, moremo tudi to z veseljem pozdraviti. Kakor znano, je Anglija iznašla princip vzdržanja ravnotežja sil. (Veselo.) Anglija je ta princip uporabljala zlasti, kadar je ena izmed držav evropskega kontinenta grozila, da dobi preveliko moč. Bil je to samo drug izraz za nadvlado Anglije.

Tretji stavek, da se mora vsaka rešitev pokrajinskih vprašanj,

ki jih zahteva kaka vojna, izvršiti v interesu in v prid prizadetega prebivalstva in ne samo kot del kakega sporazuma ali kompromisa med zahtevami tekmujočih držav je samo izvedba prej omenjenega v posebni meri, ali pa posledica te zahteve in moramo temu stavku pritrčiti, kakor smo pritrčili prejnjemu.

Končno pride četrti stavek, ki zahteva, da naj se ugoti vsem jasno začrtanim zahtevam

v kar največji meri, kolikor se pač da, brez novih združitev in brez starih elementov sovražstva, ki bi najbrže v kratkem ogrožali mir Evrope in tako tudi

mir vsega sveta. Tudi pri tem lahko v principu izrekam svoje soglasje ter izjavljam torej s predsednikom Wilsonom vred, da je o splošnem miru na takih podlagah mogoče govoriti. (Pritrjevanje.)

Samo nekaj si hočem pridržati: Teh temeljev ne bi smel predlagati samo predsednik Zedinjenih držav, marveč bi jih morale dejansko priznati tudi vse države in vse narodnosti.

Zveza narodov

bi bila cilj, ki bi ga morali najodkritosrečnejše želiti. Nismo pa še dosegli tega cilja. Ni še ustvarjeno od vseh narodov v varstvo miru in imenu pravičnosti postavljeno razsodišče. Če pravi gosp. Wilson, da govori nemški državni kancelar pred sodiščem vsega sveta, moram kakor pač stvari danes stoji, v imenu Nemčije in njenih zaveznic odkloniti to sodišče, ker ni nepristransko, (Pritrjevanje.) kakor bi sicer to sodišče pozdravljali, če bi bilo nepristransko in kakor bi sicer tudi sam pomagal, da ustvarimo tak idealen položaj. Zal pa ni čuti o podobnem naziranju pri vodilnih državah entente.

Angleški vojni cilji.

kakor jih vidimo v govoru Lloyda Georgea, so še vedno skozinsko imperijalističnega značaja in hočejo svetu vsiliti mir, kakršnega želi Anglija. Če govori Anglija o praviči samoodločbe narodov, pri tem nikakor ne misli, da bi uporabila to načelo za Irsko, Egipt in Indijo. Naš vojni cilj je bil od vsega početka obramba domovine, ohranitev naše teritorialne integritete, svoboda našega gospodarskega razvoja na vse strani. Naglašam to ravno sedaj s posebnim poudarkom, da ne bo nesporazumljenja glede naše politike na vzhodu.

Ko je ruska delegacija dne 10. februarja pretrgala mirovna pogajanja, smo imeli

Rusiji nasproti prosto roko.

Prodiranje naših čet, ki se je pričelo 7 dni po prekinjenju pogajanj, je imelo edinele namen, zagotoviti nam sadove z Ukrajino sklenjenega miru. Zavojevalni tendenci pri tem ni bilo in take misli niso bile na noben način meročajne. Pri tem nas je podpiral klic Ukrajine po pomoči, da naj mlado državo podpiramo pri urejevanju njenih razmer napram močnejši s strani boljševikov. Gre za to, da napravimo mir in red v interesu miro-ljubnega prebivalstva.

Mi nikakor ne mislimo na to, da bi se ustali v Estonski ali Livlandiji, marveč želimo le, živeti s tam nastajajočimi državami po vojni v dobrih prijateljsko-sosednih razmerah. (Živahno odobravanje.) Glede Kurukske in Litevske mi danes ni treba ničesar povedati. Gre za to, da ustvarimo prebivalstvu onih dežel organe samoodločbe in samouprave, ali pa da ojačimo že obstoječe take organizacije. Nadaljni razvoj pričakujemo popolnoma mirno. Vojaska akcija na vzhodu pa je imela uspeh, ki je daleko prekašal prvotno določeni in ravnokar izvajani cilj. Eno je pač znano gospodom že iz sporočil, ki jih je dal gosp. državni tajnik za znanje zadeve, da je namreč gosp. Trocki potem brezčičnega brzobjava, kateremu je v kratkem sledila pisarna potrditev, izjavil, da je pripravljen, zopet pričeti s prekinjenimi mirovnimi pogajanj. Mi smo odgovorili takoj s tem, da smo poslali svoje mirovne pogoje v obliki ultimatum.

Včeraj je namreč prišlo poročilo, da je

petrogradska vlada naša mirovne pogoje sprejela

in odposlala zastopnike k nadaljnim pogajanjem v Brest Litovsk. Vsled tega so odšli tudi nemški delegatje včeraj zvečer tja. Mogoče je, da se bodo glede podrobnosti vršili še prepri, poglavito pa je doseženo. Z ruske strani je mirovna volja izrečno priznana. Naši pogoji so sprejeti, mir se mora skleniti v najkrajšem času.

Se nikdar v zgodovini se ni bolj siljajno izkazala Aristotelova beseda, da se moramo odločiti za vojno, če hočemo mir, kakor sedaj. Da zagotovimo sadove svojega miru z Ukrajino, je naše armadno vodstvo potegnilo meč. Mir z Rusijo bo srečni uspeh tega koraka. (Pritrjevanje.) Veselja nad tem si tudi

Aprovizacija.

+ Špeh za IV. okraj št. 601 do 800. Stranke IV. okraja, ki imajo nakazila za mast št. 601 do 800, prejmejo špeh v sredo dne 27. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 2. do pol 3. od št. 601 do 700, od pol 3. do 3. št. 701 do 800. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. Kilogram stane 20 kron.

+ Suho zelišče na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo suho zelišče v sredo dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2. do pol 3. št. 1 do 100, od pol 3. do 3. št. 101 do 200, od 3. do pol 4. št. 201 do 300, od pol 4. do 4. št. 301 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 500, od pol 5. do 5. št. 501 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 2 kroni.

+ Doječe in noseče matere dobe ovseni riž v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu: Na vsako izkaznico se dobi 1 kg ovsenega riža, ki stane 1 K. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: št. 1 do 300 dne 1. marca; št. 300 do 600 dne 2. marca; št. 600 do 900 dne 4. marca; od 900 naprej dne 5. marca.

+ Prodaja moke za stranke. Od srede 27. t. m. do vštete sobote 2. mar-

ca t. l. se bode oddajalo na vsako izkaznico za moko sledeče blago in sicer: v I. do IV. okraju 1/4 kg kaše, kilogram po 1 K 50 v; v V. in VI. okraju 1/4 kg ajdove moke, kilogram po 96 v; v VII. do X. okraju 1/4 kg koruznega zdroba, kilogram po 88 v. Ostanek blaga je napovedati zanesljivo v ponedeljek dne 4. marca t. l.

+ Skupne avstro-ograrske ministrske konference radi prehrane. V nedeljo se je vršilo na Dunaju posvetovanje avstrijskih in ogrskih ministrov radi prehrane. Rešiti je bilo vprašanje, koliko more, oziroma hoče dati Ogrska od svoje preobilice mesa in žita avstrijskim deželam. Konference so se končale brez pozitivnega uspeha. Madžarski ministri so se odpeljali, češ, da morajo doma še pogledati, koliko preostankov je na razpolago! Zadržuje se, da se bodo posvetovanja še nadaljevala.

Spominjajte se naših političnih Srebrnjancev!
Prispevki na naslov dr. Viktor Sušnik, Ljubljana Dalmatinova ul., pisarna dr. Trillera.

Prosveta.

— Predložanje natečajnega roka za kompozicije. Hrvatsko pjevačko društvo »Kolo« u Zagrebu javlja svima zainteresovanima, da na zamolku iz skladateljskih krugova rok natečaja za kompozicije u hrvatskom narodnom duhu uz pratnju orkestra (nagrada 1000 K, 500 K i 300 K) produkuje do 1. lipnja ove godine.

— Hrvatske pisateljske skupine. Poleg konservativnih pisateljev, ki se grupirajo okoli lista »Prosvjeta«, je velika večina naprednih književnikov, ki imajo sedaj v Zagrebu troje središč. Eno tako središče je »Društvo hrvatskih književnika«, ki je nastalo istodobno s politično hrv.-srbsko koalicijo ter pomeni danes v kulturi to, kar pomeni v politiki koalicija: hrvatsko-srbsko edinstvo; nič manj, pa tudi nič več. Proti tej smeri, ki ima sedaj za sebe bolj prošlost nego bodočnost, nastopa jugoslovanska smer »Književnega Juga«, a sredi med obema skupinama stoji narodnogospodarski krog »Hrvatske Njive«, vendar tako, da je »Hrvatska Njiva« povprečno bliže »Društvu hrv. književnikov«. Razpor se je pokazal o priliki izvanredne glavne skupščine tega društva dne 7. febr. Skušali se je sicer doseči kompromis; na skupščini je prof. Franjež celo predlagal ustanovitev »Zveze književnih in umetniških organizacij« — predlog je bil seveda odkazan odboru — a zdi se nam, da ne pride do izmirjenja. Za predsednika »Društva hrv. književnika« je bil izvoljen koalicijski veliki župan zagrebski, pisatelj Babič-Gjalski, ki je v koaliciji pripadal desnici in ima močna unionistična nagnjenja, a za tajnika dr. Milutin Cihlač-Nekajev, ki izza Rauchovega

režima nima nobenega nacionalnega kredita. Ta zadnja volitev je bila premočan udarec javni solidnosti in zato se je Nekajev tajništvo odpovedal ter je mesto njegaja za tajnika bil izvoljen prof. Joža Ivakić. Ta »žrtva« pa pač ne bo zadostila; zakaj nasprotja med društvom in »Knjiž. Jugom« niso osebna, ampak načelna. Gjalski je na glavni skupščini naglašal idejo kulturnega in književnega edinstva hrvatsko-srbskega kot glavno smer društvenega dela (o Slovencih je povedal navčno besedo), a obenem z bivšim tajnikom prof. Benešcem vred posebej očitno poudarjal Skerličeve besede: »da moramo čuvati svoje posebno ime in spomin na svojo zgodovino«. So neke istine, ki so povsem naravne in ki jim pritrjujemo kot dejstvom, a bržko jih kdo preveč poudarja, slutimo za njimi namere, ki ovirajo nadaljnji naravni razvoj, in zato tako povdaranje izkazuje odpor. »Knjiž. Jug« izda o vsem tem posebno izjavo. — Mi se veselimo, da »Knjiž. Jug« gleda, da se v našem kulturnem življenju ne kršijo naši nacionalni ideali niti žali naša narodna čast.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela po gosp. Mih. Malik iz Ajdovščine 120 kron, nabranih v veseli družbi v prid šolskemu domu v Gorici. — Gdč. Nežika Sadar je nabrala v gostilni Ašič na Lokah v Zagorju ob Savi znesek 25 K 28 vin. — Gosp. Alojz Demšar, usnar v Železnikih je nabral za Ciril - Metodovo družbo v veseli družbi v gostilni gosp. Fr. Bogataja 32 K. — Gdč. Milka Vouk je nabrala 17 K na pustno nedeljo v gostilni Petra Kunšeka na Rakci

(Dolenjsko). — Iz nabiralnika gosp. Sušnika v Trbovljah je prejela Ciril - Metodova družba 18 K, katere so zbrali abstinenti kolodvorskega okrožja. — Moška podružnica v Mariboru je nakazala glavni družbi iz nabiralnika v Narodnem domu 119 K 66 vin. — Ga. M. Pfeiferjeva je izročila za šentjakobsko - trnovsko žensko podružnico družbi 200 K, katere je plačala ga. Ivanka Leskovic, trgovka v Ljubljani kot pokroviteljica. — Družba želi, da imovitejši rodoljubi, kateri še niso pokrovitelji, sledijo vzgledu gospe Leskovic. — Hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. februarja: Marija Lampič, zasebnica, 78 let, Strelška ulica 6.

Dne 23. februarja: Marija Persig, hči vojaka, 1 1/2 mesec, Sv. Petra cesta 2. — Pavla Kocjančič, šivilja, 21 let, Tržaška cesta 11.

Dne 24. februarja: Maks Lavrenčič, zasebnik, 56 let, Poljanski nasip 10. — Magdalena Zehrer, žena skladiščnega nadzorika južne železnice, 63 let, Kongresni trg 3. — Josip Sajovic, delavec, 56 let, Slovenski trg 1. — Marija Kanoni, gostja, 76 let, Dolenjska cesta 17. — Vincencij Zelenec, bivši rudar, 23 let, Radeckega cesta 9.

Dne 25. februarja: Mihael Kalan, hiraltec, 46 let, Radeckega cesta 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom prebriske izgube naše dobre hčerke, oziroma sestre, gospodične

Pavle Cidrich

izrekamo vsem najpristnejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Sprejme se krojaški pomočnik za boljša velika dela Martin Mahkota, Ljubljana, Sp. Šiška.

Dijak ali dijakinja se sprejme na hrano in stanovanje Kje pove uprav. »Slov. Naroda« 917

PRODAJALKA z večletno prakso v večji trgovini z mešanim blagom želi prenesti svoje mesto Nastopi tudi mestno blaginjske. Narije v mestu. — Cenjene ponudbe pod »Marjivost 16 878« na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Šeštna ponudba. Izobražen mladenci, star od 25 — 27 let se želi seznaniti v svrhu ženitve s pošteno gospojo. Na anonimna pisma se ne ozira. Le resne poudbe s sliko na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod »Srečna bodočnost 830« tajnost zajamčena. 630

Hiša v Ljubljani z dvema nadstropji, podzemeljskim kletnim in v večjim vrhom jako pripravna za vinskega veletržca in tudi za lesnega trgovca. — so prod. — Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »vinožrtec 919« 919

Dobre britve in aparati za striženje las. I. a britve iz srebrastega jekla K 3, 4, 5; varn. brivski aparati ponikljani K 3, 5; znamka »Perfekt« z 6 klinami, K 12, 15, 20; Dvoredne rezervne klinice tucat K 4-50, 5, 6. Prva aparati za striženje las 9, 11, 12 K. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja popovzetju ali predpl. chr. dv. založnik, J. Komrad izvoz. trvdka, Most št. 1667. (Brux) Češko. Glavni katalog vsakomur gratis in franko.

Barve za obleke najboljša, nestrupena 50 kron za 100 zav. od 1000 zav. naprej po K. 40.— za 100 zav. Trgovci, zahtevajte cenik drugih predmetov, ki se dnevno potrebujejo. 829 RUDOLF GOTIČ, Vrhnika.

Preklis! Podpisana Marija Malnar preklisujem svojo trditve, da je gospod Ivan Tauer prejel 20 kg špeha od aprovizacije.

Zagorje ob Savi, 22. svečana 1918. Marija Malnar.

Stanovanje z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami, ali tudi malo hišico z vrhom v mestu ali na periferiji mesta išče v najem za majnikov termin, ali tudi preje, Ivan Zirkelbach, uradnik mestne plinarne. Sprejme tudi administracijo ene ali več hiš.

Izpuščaie hraste, srbadice, grinto in druge kožne belezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50, dvojnat K 6.—. Dalje Paratol treen prašek za varstvo občutljive kože, Skatljica K 2.50. Oboje se dobi prot vposlatvi zneska v lekarnarstva M. Elen Paratol izročal v Budim pešt, V. I. 24. Rózaa ulica 21.

KONJAK destilirani iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in že odčnih težkočah je iz vina destilirani star konjak že stoletja znano preizkušeno krepčilo. 10 let starega 4 pollitrske steklenice pošlem franko po pošti za 80 kron, triletnega, čudovito učinkujočega bolečine tovaž. če drgavalno sredstvo zoper tiganje v udih 4 pollitrske steklenice 60 kron. Beli tizling K 4.80 in rdeči burgundec po K 5.20 li er od 56 litrov raprej. Benedikt Hertl, veleposelst. graščina Golice pri Konjicah, Stajersko.

Papir in pisalne potrebščine vsake vrste, 834

umetniške razglednice v bogati izbiri, mape s pisemskim papirjem 10x10, kasete s pisemskim papirjem, pivnike, kancelijski, pisalni, tiskovni in zavojni papir, peresa, svinčnike dobavlja

V. ZELENKA, založnik in pisar in polih lastnik Praga-Smichov, Královská tr. 40. Vzorčna pošiljatev v 5 kg. Poštni zavoj se na željo pošlje po povzetju. Pri večjih naročilih specialni ceteri. Zastopniki se sprejemajo.

Lepo mehlovana m' setna soba, z dvema posteljama in s posebnim vdom se takoj odda. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 891

STANOVANJE 1 soba, kuhinja s pripadki, 2 sobi, kuhinja s pripadki, 3 sobe, kuhinja s pripadki, za takoj, oziroma shramba za mobilije v najem išče Davorin Jundič. Zaiokarjeva ulica 9. 885

Med kupim vsako množino. Ponudbe z navedbo cene in teže, event. vzorec na trgovino 767

Rabliene STEKLENICE mineralnih voda, vina, konjaka in šampanjca od 3 s 1 do 10/10 l kupi na vagone od 10.000 K naprej 796 A. KOHN, Praga, Karlín, Rokycan ul. 15. Nakupovalci se sprejmejo.

Hiša v Litiji (h. št. 5) se odda takoj v najem ali se tudi prod. — Ugodna lega tik Save pri mostu. Krasen razgled. — Prostorna, priročna s salonom. — Pripravna za obrtnike. V slučaju dobre kupčije izvrsten likof. Ponudbe pod »Litija h. 5« v Litiji. 933

SOLALI najboljši cigaretni papirji trgovina z cigaretnim papirjem dočeta z omemno zaveti tajnost. 877

Velika izbira najnovejših umetniških razglednic. Marija Tižar, Ljubljana. 467

KINO CENTRAL v doželnem gledališču. Tereh — Zrada — Četrtak Fantazija v 4 dejanjih. ZLATE PENE. V glavni vlogi STELLA HAMP. Prednaznanilo. V petek: 916 največji umetniški in kulturni film domačega izvora Mučenik svojega srca.

Vajenec se takoj sprejme F. E. Kaiser, puškar Šolenburgova ulica št. 6.

PRODAJA se po zmernih cenah v večji množini ogije, vorzut vino in dobro mlo za pranje v večjih kosih pri trvdki A. Kušan, Ljubljana, Karlovska cesta štov. 15.

„Kuba-Kava“ nadomestilo „Milka“. „Sopulin“ najbolji priznan log. Poper, cimet, paprika, zafran, klinčki, vanilin -sladkor, prašek za peko, mlo za raziranje, toaletno mlo in vsi ostali špeciarijsko-kolonijalni predmeti dobijo se edino pri

Gjorgje Vučković-u. Prva zagrebska importna in eksportna agentura in komisijonalna trgovina in skladišče na debelo. Zagreb, Nikolićeva ulica št. 9.

Išče se mehlirano stanovanje (dve sobi event. tudi ena) s kuhinjo. — Naslov pove upravnishvo lista. 823

Tesarje in mizarje proti dobremu plačilu za hrano in stanovanje skrbil eno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jernanova ulica št. 11. 175

Kmečka občina išče tajnika veččega nemškega jezika. — Hrana pri županu. Plačilo po dogovoru. — Kje pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 881

Prodajam 2 letno žrebico 160 cm. visoko. Cena po dogovoru. — Janez Dolac, Slavinac, pošta in žel. postaja Prestranek. 899

strojnika ki ima večletno prakso na parni žagi; nastop službe takoj ali koncem marca Ponudbe na trvdko 788 DERENCIN & KRASSICH, Reka.

Zamaške. Stare nezlomljene, ne umetno delane K 20.— kg Nove K 40.— kg prevzamem tudi po povzetju. Pavel Birnbbaum, Dunaj II, Darwinggasse 39. pri sev. žel.

Licitacija konj. Pri razpečevalnicah konj v Ljubljani (Nuškova vojašnica) in v Kečevju (travniki pred šolo) se bo vršila licitacija konj dne 2. in 16. marca ob 9 uri dop. Pri stabilni konjski bolnici v Šoštanju pri Celju pa dne 3. in 17. marca 1918. Prodajali se bodo konji, ki so potrebni okrepčila. K licitaciji bodo pripuščeni le oni kupci, ki imajo legitimacijo izstavljeno od politične oblasti, da so kmetovalci, v kateri je navedeno število konj, ki jih sme reflektant kupiti. 934

Potočnik, modni atelje za gospode in dame Ljubljana, Gradišče št. 7. 922 se priporoča cenj. občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in dame po najnovejši modi in kroju, istotako se tam modernizirajo in obračajo obleke za gospode in dame. Novi modeli vedno na razpolago. Radi pomankanja pomoči se cenj. naročnike prosi naročila poslati še pred začetkom sezone. Fazona za moške in ženske obleke od 60 K naprej. :: Solidna postrežba.

OBVESTILO mojim cenjenim odjemalcem. Vsed ugodno kupljenih surovin naznanjam voji. a cenj. odjemalcem, da sem ceno svojemu priznalo dobre: u t r mnogo hvaljenemu kavnemu nadomestku s sladkorjem p d sedanjim imenom „ADRIA“ znatno znižal. — Nadalje nudim: „ADRIA“ pralni prašek 1a (snežno bel) v zavitkih. „ADRIA“ mlo za brivce, dobro in lepo etikirano. „ADRIA“ nadomestek škroba v kart. po 100 zav. „ADRIA“ pravi ruski čaj. „ADRIA“ vaniljin sladkor. 926 Odlave vse vrste kakor vse druge špeciarijsko in kolonijonalno blago na debelo po najnižjih cenah. Zahtevajte cenik takoj. Trgovcem vzorci gratis Filip Sibenik, in franko. „ADRIA“-izdani Zagreb, Zastopniki se sprejemajo. Sveučnični trg št. 1.

Gospodična vešča špeciarijske in papirnatne stroke želi premeniti službo. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« 924

Na prodaj je 10 konj različnih vrst Poljanska c. 55.

Moško kolo novo ali dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na Fr. IOLIC, trgovina papirja, Ljubljana, Mostni trg št. 11.

EKONOM INVALID se sprejme takoj, ako je strokovnjak v vinogradništvu in lahko cell dan nadzoruje delavce ter vodi delo. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda« pod »ekonom-invalid 888«.

Blagajničarka! se takoj sprejme. Prednost imajo iste, ki stanujejo v Ljubljani. Ponudbe pod »Poštenost 3000/928« na upr. »Slov. Nar«

Zamaške. Stare nezlomljene, ne umetno delane K 20.— kg Nove K 40.— kg prevzamem tudi po povzetju. Pavel Birnbbaum, Dunaj II, Darwinggasse 39. pri sev. žel.

Licitacija konj. Pri razpečevalnicah konj v Ljubljani (Nuškova vojašnica) in v Kečevju (travniki pred šolo) se bo vršila licitacija konj dne 2. in 16. marca ob 9 uri dop. Pri stabilni konjski bolnici v Šoštanju pri Celju pa dne 3. in 17. marca 1918. Prodajali se bodo konji, ki so potrebni okrepčila. K licitaciji bodo pripuščeni le oni kupci, ki imajo legitimacijo izstavljeno od politične oblasti, da so kmetovalci, v kateri je navedeno število konj, ki jih sme reflektant kupiti. 934

Potočnik, modni atelje za gospode in dame Ljubljana, Gradišče št. 7. 922 se priporoča cenj. občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in dame po najnovejši modi in kroju, istotako se tam modernizirajo in obračajo obleke za gospode in dame. Novi modeli vedno na razpolago. Radi pomankanja pomoči se cenj. naročnike prosi naročila poslati še pred začetkom sezone. Fazona za moške in ženske obleke od 60 K naprej. :: Solidna postrežba.

OBVESTILO mojim cenjenim odjemalcem. Vsed ugodno kupljenih surovin naznanjam voji. a cenj. odjemalcem, da sem ceno svojemu priznalo dobre: u t r mnogo hvaljenemu kavnemu nadomestku s sladkorjem p d sedanjim imenom „ADRIA“ znatno znižal. — Nadalje nudim: „ADRIA“ pralni prašek 1a (snežno bel) v zavitkih. „ADRIA“ mlo za brivce, dobro in lepo etikirano. „ADRIA“ nadomestek škroba v kart. po 100 zav. „ADRIA“ pravi ruski čaj. „ADRIA“ vaniljin sladkor. 926 Odlave vse vrste kakor vse druge špeciarijsko in kolonijonalno blago na debelo po najnižjih cenah. Zahtevajte cenik takoj. Trgovcem vzorci gratis Filip Sibenik, in franko. „ADRIA“-izdani Zagreb, Zastopniki se sprejemajo. Sveučnični trg št. 1.